

De Heilige Geest oefent tucht

door ds. G. Boer

‘En een zeker man met name Ananias, met Saffira zijn vrouw, verkocht een eigendom; en onttrok van de prijs, ook met medeweten van zijn vrouw; en bracht een zeker deel aan de voeten van de apostelen. En Petrus zei: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij de Heilige Geest liegen zoudt en onttrekken aan de prijs van het land? Zo het (onverkocht) gebleven was, bleef het niet van u, en verkocht, was het niet in uw macht? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt tegen de mensen niet gelogen, maar tegen God. En Ananias, deze woorden horend, viel neer en gaf de geest. En er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden...’ (Handelingen 5:1-11).

Paradijs

Het is in de eerste christelijke gemeente fijn. De menigte van hen die geloven is één van hart en één van ziel. Alle goederen hebben zij gemeenschappelijk (Hand.4:32). Sommigen verkopen hun huizen en landerijen en leggen de opbrengst aan de voeten van de apostelen. Met name wordt hier genoemd Joses, toegenaamd Barnabas. In het midden van allen staan hier de apostelen die met grote kracht getuigenis geven van de opstanding van de Heere Jezus. Bovendien is er grote genade over hen allen. Wij zijn geneigd om te vragen: ‘Kan het beter?’ Nee, dit is de hemel op aarde. Het geeft de indruk dat hier eerder sprake is van een vergadering van engelen dan van mensen. Een paradijs op aarde.

Satan

Daarom moet het ons niet verwonderen dat de satan door deze bloeiende gemeente tot toorn verwekt wordt. Hij gaat het wapen van de leugen hanteren om, zo het mogelijk is, van deze bloeiende gemeente een huilende wildernis te maken. Satan wil geen paradijs, noch bij het begin van de wereldgeschiedenis, noch na de uitstorting van de Heilige Geest. Overal, waar God Zijn Kerk bouwt, bouwt de satan zijn kapel er naast of er in. Eerst heeft de vorst der duisternis geprobeerd om de jonge Pinkstergemeente te verderven door de Joodse Hoge Raad. Dat is hem niet gelukt. Nu heeft hij zijn tactiek gewijzigd. Gaat het niet van buitenaf dan van binnenuit. De aanval van buitenaf werkte nauwere verbinding en gebedsgemeenschap onder de leden. Maar de aanval die hij nu onderneemt is gevaarlijker. Immers hij komt nu niet als een briesende leeuw, maar als een engel van het licht die onder de mantel van vroomheid en goede werken binnendringt. De tegenstelling tussen het slot van hoofdstuk 4 en het begin van hoofdstuk 5 is schril. Het is de tegenstelling van liefde en leven tegenover huichelarij en dood.

Ananias en Saffira

‘En een zeker man met name Ananias, met Saffira zijn vrouw, verkocht een eigendom en onttrok aan de prijs ook met medeweten van zijn vrouw; en bracht een zeker deel en legde dat aan de voeten van de apostelen’ (verzen 1 en 2). Zie hier in alle soberheid de inleiding. Ananias en Saffira behoren tot de aanzienlijken. Zij bezitten landgoederen. Zij sluiten zich aan bij de christelijke gemeente. Zij luisteren naar de prediking van de apostelen. Zij delen in de gemeenschap en in de breking van het brood en in de gebeden. Zij hebben de vijandschap van het Sanhedrin getrotseerd en kiezen ervoor de smaadheid van Christus te dragen. Zij zijn overtuigd van de zuivere leer en zijn bereid een deel van de goederen voor de armen te verkopen. Zij leiden naar de buitenkant een voorbeeldig huwelijksleven, want zij plegen overleg over de verkoop van hun goed. Juist deze mensen kiest de satan uit om de Pinkstergemeente te vernietigen. Dat is zijn listig plan. Voor het oog zijn het zeer geachte gemeente-leden, maar in werkelijkheid leven zij in de zonde. Alles wat van de Heilige Geest in Zijn algemene gaven tot zulke mensen komt, dat stellen zij in dienst van zichzelf, van hun eigengerechtig ik. Zo is het met Ananias en Saffira. In schijn dienen zij de Heere en de gemeente, maar in werkelijkheid moet de gemeente en het Hoofd van de Kerk hen dienen.

Verharding

Van deze mensen maakt satan zich meester. Niet in één keer, maar in de vorm van een proces, vroeger en vandaag. De verharding komt nooit in één keer, maar voltrekt zich in een voortdurend afwijzen van de waarschuwingen van de Heilige Geest. Daarop volgt de algehele verharding als een oordeel van God. Hoevelen zijn niet met voortreffelijke voornemens begonnen, maar zijn gevallen door het toegeven aan hun boezemzonde van hoogmoed en eerzucht, zodat tenslotte hun hele bestaan huichelachtigheid en verleugening werd? Dan is de mens een prooi van de satan in algehele zin en vaart deze in zijn ziel op het moment waarin alle werkingen van de Heilige Geest zijn uitgeblust. Hier is een woord van waarschuwing tot ons allen op zijn plaats, want nergens dreigt meer het oordeel van de verharding dan in de gemeente onder de bediening van het Woord. God spreekt, roept en vermaant, maar de mens let daar niet op. Het handhaven van zichzelf, het veraf leven van de Heere en het bewandelen van eigen wegen leidt tot verharding. Daarom hoort: 'Een ieder die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid' (2 Tim.2:19).

Ananias en Petrus

Ananias neemt een deel van de opbrengst en legt dat aan de voeten van de apostelen. Eerst heeft hij een deel achtergehouden. Ananias wil een achterdeur hebben waarvan de mensen niet wisten. Onder de vrome schijn alles te geven, gaat hij naar de apostelen. Hij doet alsof! Voor zijn kwaad kiest Ananias de vorm van het goede werk. In deze vergadering moet de mantel van de godsvrucht de huichelarij bedekken. 'En Petrus zei: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij tegen de Heilige Geest liegen zoudt en onttrekken (achterhouden) aan de prijs van het land? Zo het (onverkocht) gebleven was, bleef het niet van u, en verkocht, was het niet in uw macht? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt niet tegen de mensen gelogen, maar tegen God'. De apostelen houden blijkbaar een aparte zitting om de goederen in ontvangst te nemen. Zie, daar staat Ananias. Hij legt de prijs neer aan de voeten van de apostelen, maar bedenkt niet, dat de voeten van de apostelen de voeten van Christus zijn. Petrus ziet Ananias binnenkomen. Zonder dat één mens iets heeft gezegd, weet Petrus alles. Dat heeft de Heilige Geest gedaan. Immers, niemand weet wat in de geest van de mens is dan de geest die in hem is. Maar de Heilige Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten van God. Die Pinkstergeest openbaarde Petrus ook de diepten van Ananias' hart. Petrus is vervuld met de Pinkstergeest en hij onderkent hier de zonde tegen de Heilige Geest. Bij de gaven van de Geest noemt Paulus ook de gave van de onderscheiding van de geesten. Dat is een moeilijk en teer werk waarvoor vervulling met de Pinkstergeest onmisbare voorwaarde is. Het is de roeping van allen om de geesten te beproeven of zij uit God zijn. Paulus was er dag en nacht mee bezig in zijn strijd met de valse broeders. Petrus is er vol van. Toorn én droefheid vervullen zijn hart. Daar klinkt het: 'Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij tegen de Heilige Geest liegen zoudt en onttrekken aan de prijs van het land?' (vers 3). In ieder woord trilt de ontroering en de verontwaardiging. Hier spreekt niet een mens, ook niet een bekeerd mens die beslist om zijn bekering niet onfeilbaar is en ook kan dwalen, maar hier spreekt een mens vol van de Heilige Geest. Daarom is zijn taal helder en klaar en is elk woord zwaar geladen. Het woord van Petrus is het woord van God. Door Petrus spreekt de Heilige Geest. Daarom is het vonnis, dat hij uitspreekt, het vonnis van God.

Ananias' zonde

Waarom heeft de satan uw hart *vervuld*? Niet aangevochten, maar vervuld, zodat God er uit weg is? Hierin is Ananias geen slachtoffer. Hij heeft zich gewillig aan de duivel overgeven. Ananias is niet uit zwakheid in zonde gevallen, maar willens en wetens heeft hij de zonde voorgenomen, van tevoren overlegd. Wanneer wij uit zwakheid in zonden vallen – zo vermaant ons *Doopformulier* – moeten wij niet in die zonde blijven liggen, ook niet aan de genade van God vertwijfelen. Wanneer echter een mens welbewust voor het aangezicht van God liegt, dan begaat hij de zonde tegen de Heilige Geest waarvoor geen vergeving is, noch in deze, noch in de toekomstige eeuw. Het karakter van Ananias' zonde is de leugen, de leugenachtigheid, de verleugening, zodat zijn hele persoon één leugen is voor het aangezicht van God. Allerlei liegen en bedriegen zijn de eigen werken van de duivel. De duivel is de leugenaar en een vader van de leugens. Hoe onbeschaamder de leugenaar op aarde is, des te gewilliger instrument is hij voor de vorst der duisternis. Zo'n leugenaar staat hier in het Pinksterparadijs. Liegen tegen mensen is al erg, maar liegen tegen God is veel erger. Het is de spot drijven met de alwetendheid van God. Ananias liegt tegen God, omdat hij liegt tegen het volk van God

dat hier vergaderd is. Hij liegt tegen Jezus, want deze mensen zijn niet anders dan gezanten van Jezus. Heeft de Heere Jezus niet gezegd: Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden van hen? Hij liegt tegen Jezus, omdat hij onttrekt aan de prijs, die overgegeven en gewijd is aan het Hoofd van de Kerk. Maar hij liegt ook tegen de Heilige Geest, omdat Deze nu als Persoon is komen inwonen in de Kerk van God. Ananias en ook ieder van ons staat tegenover de voltooide openbaring van God waarvan de Heilige Geest de Goddelijke Afsluiter en Verzegelaar is. Deze Heilige Geest is er nu niet alleen in Zijn werkingen, maar wat meer zegt, in Zijn Persoon.

Tempel van de Heilige Geest

De gemeente ná Pinksteren is de tempel van God waarin de Heilige Geest woont. Geweldig is de dreiging: 'Zo iemand de tempel van God schendt, die zal God schenden!', want Hij heeft gezegd: 'Ik zal in hen wonen en Ik zal onder hen wandelen en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mij een volk zijn'. Uit dit alles blijkt duidelijk, dat de gemeente in haar kern de tempel van God is. Hoe groot ook het getal van de meelopers mag zijn, hoevelen ook de naam mogen hebben dat zij leven terwijl zij dood zijn, hoe wijd en breed ook de omtrek van de gemeente is, waar de zaligmakende bediening wordt gemist – toch ondanks dit alles is de gemeente de woning van de Heilige Geest. Zij is tempel van de Heilige Geest. Maar dat is geen stelling die altijd en overal opgaat. Denk maar aan de gemeenten van Klein-Azië waar het licht van de kandelaar is weggenomen. Daarom blijft het tempel van God zijn gebonden aan de levende Christus door Zijn Woord en Geest. Welnu van deze Christus was de eerste gemeente vol! De Heilige Geest vertegenwoordigt Christus in het hart van de gemeente, in het hart van ieder die gelooft. Daarom houdt de Heere de gemeente heilig en zegt: 'Weest heilig, want Ik, de HEERE, uw God, ben heilig'. Vanuit deze achtergrond gezien is het zo'n ontzettende zonde tegen dit sprekend getuigenis in te gaan, het te lasteren of ook het te beliegen. Dat deed Ananias.

Waarschuwing

Hier klinkt een waarschuwing tot ons allen. Hebben wij een indruk van de hoogheid van God, van Zijn majesteit, van Zijn heiligheid? Anders spreken wij over de Heere op een hoogst oneerbiedige wijze. Dan blijkt wel dat de vreze des HEEREN niet in ons woont, omdat wij God, de levende God, nooit leerden kennen. Dan nemen de onwaarachtigheid en de schijnheiligheid steeds toe en wordt de bede: 'Laat de oprechtheid en de vroomheid mij behoeden' steeds meer verzaakt. 'Wat is dit?' roept Petrus uit. Bij alles wat genoemd is, komt de zonde van de gierigheid die een wortel is van alle kwaad. God wat en de Mammon wat en dat onder de vrome schijn. O die lieve geldgod! Wij kunnen hem voor de dag halen, wanneer wij willen – hij helpt direct! – en opbergen wanneer hij zijn dienst gedaan heeft. Ananias gaf niet met zijn *hart*. Hij wilde naäpen wat Joses met zijn hele hart had gedaan. De duivel is altijd de aap van God. Maar lezer(es) wij kunnen in geestelijke zaken niets nadoen. Dan zijn wij bedriegers! Hebt u geloof, zo hebt u het voor uzelf. Hier is een nieuwe trek, namelijk meer en beter willen schijnen dan wij zijn. Alleen maar bedacht zijn op het oordeel en de toejuiching van de mensen. Weldoen om geprezen te worden. Niemand dwong Ananias zijn goed te verkopen. Daarom is elk beroep van het communisme op deze gemeente volkomen onjuist. In deze gemeente was er de vrijwilligheid, maar in het communisme is er alleen de dwang. Wanneer zelfs de troongeesten daarboven dag en nacht uitroepen: 'Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heerscharen', hoeveel te meer moesten de harten van alle kinderen van God verteerd worden door de deugden van God. Petrus' ziel vlamde! De ijver voor het huis van de Heere verteerde hem. Waarom? Omdat hij persoonlijk beledigd was? Nee! Omdat hij zelf zonder zonde was? Nee! Vermaant deze zelfde Petrus niet: 'Weest met ootmoed bekleed, want God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade'? Waarom dan? Omdat hij aan de kant van God stond en door de Heilige Geest deel had aan de zalving van Christus. Dit is een onmisbare voorwaarde voor een ieder van ons. Anders staan wij nooit aan de kant van God, maar nemen het altijd op voor de mens, terwijl wij ons om het recht van God niet bekommeren. Nooit zullen wij met vrijmoedigheid in de dienst van de Heere staan, indien het om onszelf gaat. Ach, hoevelen ook onder ons zoeken zichzelf. Laat een ieder zichzelf onderzoeken. Daarom hebben wij nodig dat onze kwade gewetens gereinigd worden van de dode werken om de levende God te dienen. Alleen door het volmaakte Offerlam Jezus Christus is de toegang tot de troon van de genade ontsloten. Alleen *in* en *met* de verheerlijking van Christus

woont de Heilige Geest in het hart. ‘Zovelen als door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen van God’. Daarvoor is nodig dat onze geest medeweet, dat de Heilige Geest, de Geest van God, in ons woont. Uit dit heilig samenstemmen worstelt het geloof tegen duivel, wereld en satan! Ananias had zichzelf op het oog. Kom, onderzoek hier uzelf! Waarom gaat u naar de kerk? Waarom werkt u in het Koninkrijk van God? Wanneer u daarbij niet de Heere en Zijn eer op het oog hebt, haalt u de zware toorn van God over u. Hoe nodig is dan het gebed: ‘Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen’.

Oordeel van God

Ananias tastte de Heilige Geest aan in Zijn Persoon. Nu treedt de Heilige Geest persoonlijk op, zodat Ananias in elkaar zakt en sterft. Wij kunnen hierboven schrijven: God laat Zich niet bespotten. Zo wat de mens zaait dat zal hij ook maaien. In één ogenblik staat Ananias voor zijn hemelse Rechter Die op het vonnis van Zijn dienstknecht het eeuwig ‘amen’ uitspreekt. Verstomd staart de schare naar dit verschrikkelijk gebeuren. Hier zijn de majesteit en het recht van God. Hier is het beter te zwijgen dan te spreken. Wanneer God zelf tucht oefent, staren wij in de verblindende glans van Zijn heiligheid. Hier geldt: ‘De HEERE is in Zijn heilige tempel. Zwijg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde’. De dood van Ananias stelt niet de grootheid van Petrus in het licht, maar de grootheid van God en de geladenheid van Zijn Woord. De discipelen hebben de kracht van de Heilige Geest ontvangen die altijd gebonden blijft aan het Woord. Dat Woord is door de Heilige Geest altijd heerlijk. ‘Het is levend en krachtig en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, want het gaat door tot de verdeling van de ziel en van het merg’. Het legt het binnenste van een mens open en oordeelt de diepste overleggingen van een mensenhart. Het doet altijd zijn kracht. Het is een doodsreuk tot de dood en een levensreuk tot het leven. Het is het zwaard van de Heilige Geest. Wat Ananias ervoer, dat ervaren allen die onverzoend wegsterven. Het hierboven aangehaalde woord van Paulus spreekt over de geestelijke dood. De mens is daar blind voor en daarom maakt hij zich daarover ook niet ongerust. Maar wat hier met Ananias lichamelijk gebeurt, is een teken van de straf die voor ons mensenoog verborgen is.

Vermaning

Daarom is deze geschiedenis ons tot waarschuwing beschreven. Christus zal met de adem van Zijn mond alle goddelozen doden. Laat niemand zich verheven achten boven Ananias en denken: ‘Voor die zonde sta ik niet open’. Het is met Ananias ook niet in één dag gebeurd. Het aan de hand houden van zonden, het niet voor het alziend en alles doordringend oog van God verschijnen en het niet oprecht zijn in het belijden van eigen onwaarachtigheid baant de weg tot deze ontzettende zonde. Voor allen die het genadeleven uit Christus kennen door de Heilige Geest, is deze geschiedenis in zover tot troost, dat God al Zijn kinderen voor deze onvergeeflijke zonde bewaart. Maar die bewaring voltrekt zich alleen in de weg van de vermaning. Juist dan wordt de ontroerende arglistigheid van het hart ontdekt, zodat de vraag opkomt: ‘Ben ik het Heere?’ Dan komen wij telkens voor de Heere met het gebed: ‘Doorgrond mij en ken mijn hart en zie of bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg’. Dan wordt het hart getrokken naar Hem Die de gruwel van de zonde in Zijn vlees gedragen heeft op het kruis. Onzichtbaar is Christus tegenwoordig, ook bij dit gebeuren. Wie nu door het geloof op deze Christus ziet, verwondert zich over de vrije genade aan hem of haar bewezen. Christus staat tussen de levenden en de doden. Ook nu. Levengevend én tuchttoefenend tegenover hen die de gemeente binnendringen om haar te verwoesten.

Kenbaar aan zijn vrucht

Ten slotte leert deze geschiedenis dat iedere boom – ieder leven –aan zijn vruchten wordt gekend. Hier wordt onderstreept, dat niet een ieder die Heere Heere zegt, zal ingaan in het Koninkrijk van God. Zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien. Ananias en Saffira zijn voorbeeldig gestraft. Tot afschrik van het kwaad, ook onder ons. Geen vergeving is mogelijk zonder een leven voor het aangezicht van God. Roemen in de bekering én tegelijk volharden in een goddeloos leven is onmogelijk. Daarmee is allermintst gezegd dat het leven voor het aangezicht van God de grond voor de vergeving is. Allermintst! Nee, dit leven is niet de grond, maar de vrucht van de vergeving. ‘Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt’ (Ps.130:4). Om deze vrucht, om deze vreze des HEEREN, gaat het tenslotte in uw en mijn leven.

Godsgericht

Samenvattend mogen wij zeggen: Hier is een buitengewoon Godsgericht. De Heilige Geest oefent tucht, opdat de heiligheid van de gemeente openbaar zou worden. Het doel van de tucht is de eer van God, hetzij in het behoud, hetzij in de ondergang van de zondaar. Dat is naar de Schrift. Toen Judas ontmaskerd werd, sprak de Heere Jezus: 'Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt en God in Hem verheerlijkt'(Joh.13:31). Verheerlijkt...óók in de ondergang. Hier openen zich peilloze diepten van de gerechtigheid van God. Hoever zijn wij van deze tuchttoefening vandaan! Hoe weinig is de tucht van de Kerk het instrument van de Heilige Geest. Waarom vallen er tegenwoordig zo weinig aan de voeten van het Hoofd van de Kerk, terwijl zij de hand slaan aan de gemeente? In de eerste plaats, omdat deze Godsgerichten zeldzaam zijn. Het zijn bijzondere openbaringen van Zijn recht. Ten tweede, omdat de Heilige Geest zo machtig veel bedroefd wordt en er zo weinig onderscheiding van de geesten is. Ten derde, wegens het geduld van God. Hij verdraagt ook de vaten van Zijn toorn die tot het verderf zijn toebereid. God wordt altijd verheerlijkt, ook in uw leven. Heeft Christus Zich in uw leven verheerlijkt? Dan is het een verheerlijking door de genade! Anders zal God Zich verheerlijken in Zijn vlekkeloos recht. Heden, indien gij Zijn stem hoort, verhard u niet, maar laat u leiden!

Deze artikelen zijn verschenen in 'De Kerk roept!', weekblad van de Hervormde Gemeente van Gouda, jaargang 7, nummers 8,9,10, 27 juni, 4 juli en 11 juli 1952. Zij zijn ook verschenen in 'Het Huizer Kerkblad', jaargang 29, nummers 24,25,26, 13, 20 en 27 juni 1964.

Dit artikel is ook opgenomen in de bundel "De Geest verlangt naar meer", redactie drs. M.D. Geuze. Deze artikelen zijn in boekvorm nog steeds verkrijgbaar bij Het Huis van Gebed, Nunspeet.